

گزارشی درباره دلایل تاخیر در مرمت اضطراری بنای دوران قاجار در سبزوار

بازار سرپوش همچنان معطل مرمت

گزارش

میلاد کلاته

بازار سرپوش سبزوار که قدمت آن به دوران قاجار باز می گردد، به دلیل فرسودگی در وضعیت اضطراری و خطرناک قرار دارد و نیازمند مرمت اضطراری است، با آن که طرح مرمت این بازار در آبان سال گذشته در هیئت راهبردی میراث فرهنگی شهرستان مورد بررسی و تصویب قرار گرفت اما هنوز عملا کاری درخصوص مرمت بازار انجام نشده است.

به گزارش خراسان رضوی، بازار تاریخی سبزوار یا بازار سرپوشیده که در زبان عامیانه به آن بازار سرپوش یا بازار چه گفته می شود قسمتی از باقی مانده بازار قدیم سبزوار است که در سال ۱۳۱۶ برای احداث خیابان بیهقی تخریب شد. قدمت بازار سرپوش به دوران قاجار بازمی گردد و طول آن حدود ۱۴۰ متر و در راستای شمال به جنوب قرار گرفته است و در مجموع ۹ مسیر ورودی و خروجی دارد که چهار خروجی آن مربوط به خیابان اسرار و سه خروجی مربوط به سراهای دو در، پنبه ای ها و هاشم آبادی، یک خروجی به راسته قنادها و خروجی آخر که در واقع مسیر اصلی بازار است به خیابان بیهقی منتهی می شود. هم اکنون بازار سرپوش حدود ۸۵ حجره و مغازه دارد که اغلب به کار طلا فروشی و پارچه فروشی مشغول هستند، این بازار قدیمی در تاریخ ۶ مهر ۱۳۸۴ با شماره ثبت ۱۳۴۴۳ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

● **سال گذشته طرح مرمت و به سازی بازار سرپوش به تصویب رسید**
 اداره میراث فرهنگی، صنایع و گردشگری خراسان رضوی طی خبری در آبان ۱۳۹۹ اعلام کرد که طرح مرمت و به سازی بازار تاریخی سرپوش سبزوار به تصویب رسیده است که این طرح با همکاری کسبه، شهرداری و میراث فرهنگی اجرا می شود. با انعقاد تفاهم نامه سه جانبه مقرر شده بود که هر کدام از کسبه، شهرداری و میراث فرهنگی بخشی از هزینه مرمت بازار سرپوش سبزوار را تأمین کنند.

● **مرمت بازار تاریخی سبزوار ضروری است**

مدیر عامل سازمان مردم نهاد سفیران گردشگری سبزوار در گفت و گو با خراسان رضوی با بیان این که اجرای مرمت بازار سرپوش معطل طرح اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سبزوار است، اظهار کرد: هماهنگی های مورد نیاز و رضایت کسبه بازار برای مرمت دریافت و حتی آزمایش خاک بازار برای اجرایی شدن روند مرمت انجام شده است. مهیار تسبندی افزود: اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سبزوار باید سریع تر طرح اجرایی مرمت بازار تاریخی این شهرستان را به شهرداری ارسال کند. وی با اشاره به این که مرمت بازار سرپوش سبزوار به دلیل قدیمی بودن آن ضروری است، بیان کرد: در بیشتر شهرهای تاریخی مشاهده می کنیم که بازار مخصوص برای فروش سوغات به گردشگران و مسافران وجود دارد اما متأسفانه خلا نبود این گونه بازار هادر سبزوار احساس می شود.

● **احتمال تغییر کاربری برخی مغازه ها**

مدیر عامل سازمان مردم نهادسفیران گردشگری سبزوار ادامه داد: حتی این امکان وجود دارد که کاربری برخی مغازه های بازار سرپوش سبزوار تغییر کند و سوغات و محصولاتی از جمله ادویه جات، کلوچه و سفال برای گردشگران ارائه شود.تسبندی تصریح کرد:سبزوار دارای پیشینه غنی در بحث تجارت است که با توجه به بازار سرپوش این شهرستان می توان زمینه جذب و رونق گردشگری را فراهم کرد و حتی سراهای تاریخی سبزوار ظرفیت های قابل قبولی برای معرفی محصولات این شهرستان دارد.

● **بازار سرپوش در وضعیت اضطراری و خطرناک**

مدیر پایگاه میراث فرهنگی شهر تاریخی سبزوار در گفت و گو با خراسان رضوی درباره مرمت بازار، اظهار کرد: از اواخر سال ۱۳۹۸ طرحی برای مرمت بازار تاریخی شهر سبزوار با عنوان بازار سرپوش را آغاز کردیم که به صورت سه جانبه توسط پایگاه میراث فرهنگی سبزوار، شهرداری و کسبه اجرایی شود. محسن برآبادی با اشاره به این که بازار سرپوش سبزوار در

وضعیت اضطراری قرار دارد و نیازمند مرمت و به سازی است، افزود: برای اجرایی شدن عملیات مرمت این بازار نیازمند تدوین طرح بود که با در نظر گرفتن ۵۰ میلیون تومان اعتبار توسط مشاور طرح مرمت بازار سرپوش سبزوار تدوین شد و طی چندین جلسه طرح در هیئت راهبردی میراث فرهنگی این شهرستان بررسی و پس از آن تصویب شد.

● **دلایل تاخیر مرمت بازار**

وی ادامه داد: زمانی که می خواستیم وارد فاز اجرایی مرمت بازار سرپوش شویم، با اختلافات بین شورای اسلامی وقت شهر سبزوار و شهرداری مواجه شدیم و شهرداری هم برای اجرایی شدن طرح مرمت بازار پای کار نیامد و روند اجرا معطل ماند. مدیر پایگاه میراث فرهنگی شهر تاریخی سبزوار بیان کرد: برای مرمت بازار با وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری رابین شده بود که اعتبار مشارکتی در نظر گرفته شود و حتی شهردار وقت سبزوار درباره روند عملیات مرمت بازار به صورت تلفنی با معاون وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مذاکره و گفت وگو کرد. برآبادی تصریح کرد: همچنین با انتخابات

● **وضعیت اضطراری قرار دارد و نیازمند مرمت و به سازی است، افزود: برای اجرایی شدن عملیات مرمت این بازار نیازمند تدوین طرح بود که با در نظر گرفتن ۵۰ میلیون تومان اعتبار توسط مشاور طرح مرمت بازار سرپوش سبزوار تدوین شد و طی چندین جلسه طرح در هیئت راهبردی میراث فرهنگی این شهرستان بررسی و پس از آن تصویب شد.**

● **دلایل تاخیر مرمت بازار**
 وی ادامه داد: زمانی که می خواستیم وارد فاز اجرایی مرمت بازار سرپوش شویم، با اختلافات بین شورای اسلامی وقت شهر سبزوار و شهرداری مواجه شدیم و شهرداری هم برای اجرایی شدن طرح مرمت بازار پای کار نیامد و روند اجرا معطل ماند. مدیر پایگاه میراث فرهنگی شهر تاریخی سبزوار بیان کرد: برای مرمت بازار با وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری رابین شده بود که اعتبار مشارکتی در نظر گرفته شود و حتی شهردار وقت سبزوار درباره روند عملیات مرمت بازار به صورت تلفنی با معاون وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مذاکره و گفت وگو کرد. برآبادی تصریح کرد: همچنین با انتخابات

شورای اسلامی شهر سبزوار مواجه شدیم و اعضای شورا تغییر کردند و نتوانستیم مجدد کار مرمت این بازار را پیش ببریم و هم اکنون در انتظار آغاز به کار شهردار جدید سبزوار هستیم.

● **فرسودگی سقف بازار**

وی با تاکید بر این که هم اکنون وضعیت بازار سرپوش خطرناک است، گفت: در سال های گذشته این بازار در دو مرحله دچار آتش سوزی شد که پس از آتش سوزی پوشش فلزی برای سقف بازار در نظر گرفتند و فلزات بالا و شیشه ها دچار فرسودگی شده است. مدیر پایگاه میراث فرهنگی شهر تاریخی سبزوار افزود: به دلیل فرسودگی و عمر بالای پوشش، شیشه های آن چندین بار سقوط کرده که ممکن بود جان کسبه و شهروندان سبزوار را به خطر اندازد. برآبادی با بیان این که بحث برق بازار سرپوش سبزوار نیز دچار مشکل است و نیاز به سامان دهی دارد، افزود: آتش سوزی هایی که در بازارهای بزرگ برخی از شهرها اتفاق می افتد، به دلیل مشکل برق بازار است بنابراین باید سیستم برق رسانی بازار سرپوش سبزوار بررسی شود که خدای نکرده در آینده مشکلی برای کسبه و شهروندان رخ ندهد. وی با اشاره به این که ریزش شیشه های بالای بازار سبزوار آن قدر خطرناک است که چندین بار به دادستانی و شهرداری اعلام شده است تا برای حفظ جان کسبه و شهروندان بازار بسته شود و اگر شیشه ای از بالا سقوط کند جان افراد را به شدت تهدید می کند، تصریح کرد: در طرحی که توسط پایگاه میراث فرهنگی شهر تاریخی سبزوار تهیه شده است، قرار بر این شد که این بازار تبدیل به بازاری مشابه بازار تهران و حتی کامل تر شود. مدیر پایگاه میراث فرهنگی شهر تاریخی سبزوار دلایل بحرانی بودن بازار قدیمی سبزوار را پوشش فرسوده آن، برق رسانی، تهویه، آب های سطحی و ... دانست و گفت: بدنه راسته بازار سرپوش سبزوار دچار فرسودگی گسترده است و نیاز به مرمت اضطراری دارد.

● **هزینه مرمت بازار تا ۳ تا ۳ برابر سال ۱۳۹۸!**
 برآبادی افزود: به دنبال این هستیم که پس از استقرار اعضای جدید شورای اسلامی شهر و شهردار سبزوار با برگزاری جلساتی همان طرح قبلی را برای بازسازی بازار پیش ببریم و در سال ۱۳۹۸ حدود دو میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان هزینه برای مرمت بازار پیش بینی شده بود اما هم اکنون هزینه های مورد نیاز دو تا سه برابر افزایش

یافته است. وی تعداد کسبه بازار قدیمی سبزوار را ۷۶ نفر دانست و بیان کرد: از سال ۱۳۹۷ پیگیر بوده ایم که هیئت امنایی از سوی کسبه بازار سرپوش سبزوار برای پیگیری مرمت بازار تشکیل شود اما متأسفانه کسبه تاکنون نتوانستند هیئت امنایی تشکیل بدهند و هیچ کدام از کسبه برای تشکیل هیئت امنای با یکدیگر کنار نمی آیند و اگر این بازار هیئت امنا داشت، شاید تاکنون عملیات مرمت در بیش از نصف بازار انجام شده بود. به سمت مشاغل مرتبط با گردشگری می رویم. مدیر پایگاه میراث فرهنگی شهر تاریخی سبزوار افزود: بازار سرپوش سبزوار در کنار پهنج اثر تاریخی شامل مسجد جامع، مسجد پانمار، خانه تاریخی جعفرزاده، خانه تاریخی اولیاو حسینییه قنادهاست که بر اهمیت این بازار تاریخی می افزاید.

● **نقشه اسکلت و سازه از سوی میراث فرهنگی ابلاغ نشده است**

سید مرتضی احمدی، معاون شهرسازی و معماری شهرداری سبزوار نیز در گفت وگو با خبرنگار خراسان، درباره مرمت بازار سرپوش سبزوار اظهار کرد: طرح میراث فرهنگی برای اجرای عملیات مرمت بازار سرپوش هنوز به شهرداری ابلاغ نشده است. وی افزود: نقشه معماری ابلاغ شده اما نقشه اسکلت و سازه از سوی میراث فرهنگی همچنان ابلاغ نشده و قرار شده است که در طرح هزینه مرمت، یک سوم شهرداری، یک سوم میراث فرهنگی و یک سوم مالکان مشارکت داشته باشند. معاون شهرسازی و معماری شهرداری سبزوار با بیان این که طرح مرمت بازار قدیمی سرپوش سبزوار در صحن شورای اسلامی شهر به تصویب رسیده است، خاطر نشان کرد: اجرای عملیات مرمت نیاز به دو اقدام میراث فرهنگی شامل ابلاغ نقشه و حق سهم مشارکت در اجرای پروژه دارد و از سوی شهرداری برای اجرایی طرح مشکلی وجود ندارد. احمدی تصریح کرد: در پروژه های میراث فرهنگی، شهرداری سبزوار تعهدات خود را انجام می دهد و حتی از مالکان بیشتری پای کار اجرای طرح است.

گزارشی درباره وضعیت نامناسب جاده خاکی دهان قلعه که مسیر تردد کامیون ها و عشاير است

کمین مرگ در جاده «دهان قلعه»انابد

● **برگزاری جلسه در فرمانداری**

یوسف سلیمی، بخشدار انابد باتوجه به مشکلات مطرح شده گفت: تمامی این مشکلات برای رؤسای ادارات ارسال شده است و مدیران ادارات نیز به صورت میدانی و از نزدیک در جریان مشکلات مردم قرار گرفته اند. با توجه به حوادث به وقوع پیوسته مسئولان شهرستان بردسکن جلسه ای را با عنوان بررسی جاده دسترسی به معادن با حضور مدیران معادن در محل فرمانداری شهرستان برگزار کردند.

● **۵۰ درصد رانندگان کامیون ها فاقد گواهینامه هستند**

فرمانده انتظامی بردسکن نیز خواستار تعیین تکلیف راه دسترسی معادن شد و گفت: جان یک انسان مهم تر از تمامی معادن منطقه است و باید هر چه سریع تر وضعیت این جاده مشخص شود. سر هنگ محمود مختاری افزود: متأسفانه بیش از ۵۰ درصد رانندگان کامیون ها فاقد گواهینامه هستند و از آن طرف تناژ بیش از حد دارند و تا زمانی که این مشکل حل نشود پلیس ورود تمامی

صاحبان سرمایه در جهت ایجاد اشتغال در منطقه گفت: اگر چه معادن باعث تأمین امنیت منطقه شده است اما نباید تردد کامیون های معادن جان عشاير منطقه را تهدید کند. وی از رئیس اداره راهداری و حمل و نقل جاده ای خواست وضعیت این جاده را هر چه سریع تر روشن کند.

● **در این جاده هیچ علایمی وجود ندارد**

سرهنگ محمد چرمگی، فرمانده پلیس راه بردسکن نیز گفت: وقوع تصادفات در این جاده باعث نارضایتی عشاير منطقه شده است و متأسفانه در این جاده هیچ علایمی وجود ندارد و زمانی که کامیون ها تردد می کنند عشايري که با موتورسیکلت یا خودروی سبک در حرکت هستند زیر گرد و خاک ها ناپدید می شوند و باعث وقوع تصادفات می شود. وی اظهار کرد: اگر متولی امر برای حل این معضل چاره ای اساسی نیندیشند تصادفات در این جاده افزایش خواهد یافت. سرهنگ چرمگی همچنین گفت: بیشتر رانندگان مینی بوس هایی که کارگران معادن را از مرکز شهرستان به معادن جابه جا می کنند متأسفانه بدون مدرک هستند یا مینی بوس های فرسوده دارند و در پلیس راه ثبت ساعت نمی کنند.

● **با احداث یک راه دیگر می توانیم ایمنی را به جاده بیاوریم**

علی اکبر یوسفیان، رئیس اداره راهداری و حمل و نقل جاده ای بردسکن خاطر نشان کرد: با احداث یک راه دیگر می توانیم ایمنی را به جاده بیاوریم و باید نقاط مستعد حادثه در این جاده شناسایی شود. وی همچنین بر سامان دهی رانندگان کامیون ها و مینی بوس ها تاکید و اعلام کرد بیشتر رانندگان وسایل نقلیه سنگین این مسیر متولی این جاده مشخص شود. رانندگی هستند.

فرمانده انتظامی بردسکن:

متأسفانه بیش از ۵۰ درصد

رانندگان کامیون ها فاقد

گواهینامه هستند و از آن

طرف تناژ بیش از حد دارند و تا

زمانی که این مشکل حل نشود

پلیس ورود تمامی خودروهای

سنگین معادن را متوقف

خواهد کرد

خودروهای سنگین معادن را متوقف خواهد کرد.

وی اظهار کرد: این جاده هیچ علایمی ندارد و

باید متولی این جاده مشخص شود. سر هنگ مختاری ضمن تشکر از سرمایه گذاری

● **۶ ماه یک بار تیغ زنی در این محور**

وی طول این جاده را ۳۳ کیلومتر اعلام کرد و گفت: این اداره هر شش ماه یک بار برای تیغ زنی این محور اقدام می کند که می طلبد معادن نیز پای کار بیایند و همکاری لازم را انجام دهند.

● **۲ هزار و ۵۰۰ نفر اشتغال زایی معادن**

طلوع فقور، رئیس اداره صمت بردسکن تصریح کرد: معادن منطقه در حوزه اشتغال بیش از دو هزار و ۵۰۰ نفر را به کارگیری کرده اند و از سال ۹۸ بحث حقوق دولتی معادن پیگیری شده است و خوشبختانه سازمان صمت برای آسفالت بخشی از این محور در محدوده دهان قلعه و چشمه حاج سلیمان اقدام به آسفالت کرده است که بیش از هفت میلیارد تومان هزینه دارد.

● **مشارکت معادن**

در همین باره مجتبی شاکری، فرماندار بردسکن گفت: معادن یک فرصت بی نظیر و غنی برای منطقه هستند و خوشبختانه تاکنون اقدامات بسیار خوبی در حوزه فراوری و استخراج از این معادن صورت گرفته است. وی اظهار کرد: باتوجه به این که راه دسترسی به معادن باره عبور و مرور مردم عشاير نشین این منطقه یکی است متأسفانه تردد کامیون ها جان مردم این منطقه را به خطر انداخته است. شاکری، داشتن راه دسترسی و ایمن را حق و مطالبه مردم عشاير دانست و از مدیران معادن خواست در بحث زیر سازی و ایمن سازی این جاده مشارکت کنند تا از بروز این گونه حوادث ناگوار جلوگیری به عمل آید. وی اظهار امیدواری کرد با ایجاد خانه صنعت و معدن در شهرستان بتوانیم مشکلات فراوری معادن منطقه را مرتفع کنیم و برای وضعیت جاده دسترسی به معادن یک تصمیم جدی گرفته شود. مدیران معادن آمادگی خود را برای هر گونه همکاری و ایمن سازی این جاده عشايري اعلام کردند.

گزارش

علی نوری

با توجه به این که بیشتر معادن شهرستان بردسکن از جمله معادن مس در منطقه دهان قلعه بخش انابد واقع شده و راه دسترسی به معادن در مسیر تردد عشاير این منطقه قرار گرفته مشکلات زیست محیطی و حوادث ناشی از تصادف با کامیون ها باعث گلایه عشاير این منطقه شده است. چندی پیش تصادف کامیون با یک پژو جان راننده جوان را گرفت و تاکنون واژگونی خودرو و تصادفات جرحی زیادی در جاده ۳۳ کیلومتری عشايري دهان قلعه رخ داده است. به گزارش خراسان رضوی، جمعی از عشاير منطقه انابد باتوجه به حوادث رانندگی رخ داده خواستار رفع این مشکل شدند چرا که هر از چندگاهی شاهد وقوع تصادفاتی در جاده عشايري دهان قلعه هستیم و به تازگی تصادف کامیون با یک پژو جان راننده جوان را گرفت و تاکنون واژگونی و تصادفات جرحی زیادی در این جاده عشايري رخ داده است. عشاير بخش انابد علاوه بر تأمین امنیت کویر در خط مقدم تولید گوشت قرمز هستند امسال علاوه بر مشکلات خشکسالی، گرانی نهاده های دامی و آب شرب در برخی از روستاها، به دلیل استفاده از ماشین آلات سنگین معادن در تنها جاده خاکی روستاهای این منطقه برای رفت و آمد نیز با مشکل مواجه شدند.

بر اساس مشاهدات خبرنگار ما، وضعیت جاده خاکی که بیشتر روستاییان و عشاير منطقه با موتورسیکلت از آن عبور می کنند اسفناک و غیراستاندارد است.

عبور کامیون های معادن و وقوع تصادفات متعدد در جاده دهان قلعه تا محمد زورآب از مناطق عشايري بخش انابد موجب اعتراض